

LA MÚSICA FESTERA DES DE DINS

LA MÚSICA INSTITUCIONAL DINS LA FESTA

Al llarg de la història de la música -i en les més variades composicions- s'ha recurrit en bastants ocasions a fer una referència sonora d'un país, estat o d'una ciutat mitjançant la utilització del seu himne o de qualsevol fragment musical que la identifique com a poble, encara que a vegades sols políticament.

Aquest recurs compositiu -la inclusió d'aquesta música institucional podriem dir- , és utilitzat a vegades pels nostres compositors en peces relacionades amb la festa de Moros i Cristians. Aquest és el cas d'obres com la *Misa a Sant Jordi* (1981-1982) d' Amando Blanquer -on al llarg de la composició es cita l'inici de l'Himne de Festes- o el poema simfònic de Jose Carbonell *La vispera de San Jorge* (1957) on es recrea l'ambient de la diana -amb les primeres notes de l'Himne Nacional- entre d'altres composicions. No obstant, rarament està present en la música festera funcional, és a dir, la pensada per desfilars.

Un cas ben diferent, just a l'inrevés, és la gènesi del propi Himne de Festes d'Alcoi del que

Julio Laporta Hellín.

parlavem abans. Ací és precisament una marxa mora anomenada *Sig* de Gonzalo Barrachina Sellés, la que va ser declarada himne oficial de festes -amb lletra d' Eugenio Molto Botella- un any després de la mort del compositor (1917). De totes maneres, aquest no és un cas aïllat. Molts dels himnes oficials arreu del món, van ser en el seu origen marxes de caire militar, que com tots sabem, tenen molt a veure amb el fenomen bandístic i la música festera.

En aquest sentit, el cas del pasdoble de Julio Laporta Hellín (1870-1928) *Valencia-Alcoy* (1918) és doncs, si més no, al menys curiós. La utilització quasi literal de la *Marxa de la ciutat de València* al seu inici, fan d'aquest pasdoble, una peça atípica i quasi única dintre del corpus de la música festera funcional. L'esmentada marxa - per a clarins i timbals- s'interpreta als actes oficials de la ciutat de València des de finals del segle XVIII, data que es considera tradicionalment com la de la seua composició, encara que no hi ha cap documentació al respecte.

Deixant de banda la introducció, la composició de Laporta es manté dins d'un esquema formal d'allò més clàssic. Es tracta d'un vertader treball compositiu que barreja -i alhora transformamotius temàtics tradicionals de tot el País Valencià -especialment de l'horta valenciana i del nostre poble- amb altres de creació pròpia. La música de les dos ciutats és doncs el nexa d'unió, convertint-se en una mena de pont musical que -a més de l'homenatge evident- les apropava encara més.

MARXA DE LA CIUDAD DE VALENCIA

El pasdoble s'inicia amb una fanfària de metalls que ens presenten una cita quasi textual -amb unes petites variacions- de l'anomenada *marxa* (element A).

Després de la breu introducció, el primer tema es construeix a partir d'unes variacions de les conegudes *Albaes*, tradicionals de l'horta valenciana (element B) a càrrec dels clarinets en el seu registre mig, amb els saxos, trompeta i oboe. Les maderes agudes acompanyen aquest primer tema amb un delicat contracant, basat en el propi tema principal.

El primer fort de l'obra esclata súbitament amb un *tutti* amb la presentació del segon element temàtic, basat en el tradicional *Ball de Velles* (element C). S'estructura en dos frases repetides, la segona molt contrastada dinàmicament amb la primera, realitzant una variació del tema. Apareix un nou element contrapuntístic a les maderes agudes -relacionat rítmica i temàticament amb el primer contracant- que està confeccionat amb elements melòdics clàssics de la nostra música.

Aquesta secció del pasdoble es tanca amb un uníson en fort basat en l'inici del tema i el final de la *marxa* (element D). És doncs un replegament de la pròpia música, ja que amb gran habilitat per part del compositor, dona fi als dos temes utilitzats creant un cercle temàtic.

La segona secció (trío) s'inicia amb material temàtic original i que no presenta cap relació amb el tradicional -exposat i transformat- fins ara (element E). A partir d'aquest moment el pasdoble no presenta cap novetat i s'adapta perfectament a l'esquema model. Aquest tema -alegre i despreocupat, com d'un plàcid viatge- ens porta sense cap transició al fort final amb idèntic material temàtic, però com és habitual, amb major instrumentació.

És el final clàssic d'un pasdoble d'aquesta època, però amb uns tocs de frescor i vitalitat, que fan de *València-Alcoy* una peça de singular atractiu.

ÀNGEL LLUÍS FERRANDO MORALES

